

hom endevina tot seguit uns trets característics que han presidit i ordenat aquest fenomen, assenyalant-li unes possibilitats i uns límits. Però en altres ocasions és necessari un gran afany de recerca per tal de poder posar unes bases on bastir una hipòtesi, que, moltes vegades si el factor predominant és d'ordre purament històric o psíquic, pot resultar totalment equivocada.

En la majoria dels casos un examen detallat de les condicions físiques de l'indret considerat (naturalesa geològica, aptituds climàtiques, estructura del relleu, etc.) és la clau explicativa de molts fets que ens apareixen. Es, després d'haver-los precisat i fixat, que podem gosar aventurar-nos a cercar l'intervenció d'altres elements que no depenen del medi ambient d'una manera tan directa, esbrinar llur significació i interpretar llur influència. Però cal recordar que quasi sempre és més marcat el predomini d'aquells primers factors d'ordre geogràfic sobre aquests altres darrers.

Sembla, en principi, una veritat axiomàtica que l'home, en elegir la seva residència, escull aquell lloc que és la síntesi de les seves aspiracions i té més probabilitats de satisfer-hi les necessitats que li imposa l'existència. Quan no troba aquest indret, el cerca fins que en un moment donat es considera ja en la seva possessió i s'hi estableix definitivament, esperant que al cap de temps altres necessitats creades l'emmenin a un nou canvi de domicili per tal de trobar on satisfer-les.

D'altres vegades el propi medi que l'envolta és qui obliga a l'home a cercar una altra residència; la desaparició d'algun element indispensable a la vida o l'aparició d'un altre de perjudicial forcen a desplaçar-se l'individu vers altres indrets més acollidors; l'estudi d'aquestes migracions és una de les parts més interessants de la geografia humana.

Així, doncs, aquest continu anar i venir, junt amb altres raons etnogràfiques (per exemple, les degudes al moviment demogràfic) posen com a indubtable l'afirmació que el poblament d'una regió varia, uns cops suaument, d'altres d'una manera més brusca. A vegades l'absència de fets pertorbadors semblen fixar la població devers un límit, terme d'unes oscil·lacions alternativament creixents o minvants; però la tònica general és que aquesta variació va guiada per lleis molt complexes, que quasi sempre desconeixem.

Contràriament, una de les dades que més interessien també en estudiar el poblament d'una contrada, que és la seva àrea, és una quantitat constant. I es comprèn que en el càlcul de la densitat de població en un lloc qualsevol, fixada l'extensió superficial, aquella sols dependrà del variable nombre d'habitants, fluctuant a cada època.

Hom s'ha donat compte modernament de l'importància que en geografia té aquella relació entre la població i l'extensió superficial. Cal només recordar que aquesta xifra, en general, té prou significació per sí sola per indicar.